

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 31 maj 2017*

”Begäran om förhandsavgörande — Artikel 45 FEUF — Fri rörlighet för arbetstagare — Skyldighet att registrera ett fordon som tillhör en person bosatt i Belgien och som är avsett att användas i Italien”

I mål C-420/15,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Belgien) (franskspråkig domstol i första instans i Bryssel, Belgien) genom beslut av den 12 juni 2015, som inkom till domstolen den 30 juli 2015, i brottmålet mot

U,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J. L. da Cruz Vilaça (referent) samt domarna M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits och F. Biltgen,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- U, genom J. Waldron, avocate,
- Greklands regering, genom S. Papaïoannou och K. Nasopoulou, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom D. Martin och M. Kellerbauer, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: franska.

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 18, 20, 45, 49 och 56 FEUF.
- 2 Begäran har framställts i ett brottmål mot U, som är italiensk medborgare och tjänsteman vid Europeiska kommissionen, med anledning av att denne i Belgien hade framfört ett motorfordon registrerat i Italien.

Tillämpliga bestämmelser

Belgisk lag

- 3 I artikel 2.1 i arrêté royal du 20 juillet 2001, relatif à l'immatriculation des véhicules (kunglig förordning av den 20 juli 2001 om registrering av fordon) (*Moniteur belge* av den 8 augusti 2001, s. 27031) (nedan kallad kunglig förordning av den 20 juli 2001) föreskrivs följande:

”Ett motorfordon kan användas först efter att det har registrerats och om det är försett med den registreringsskylt som tillhandahållits vid registreringen.”

- 4 Enligt artikel 2.2 i nämnda förordning krävs likväl inte registrering av ett antal fordon, med hänsyn till deras egenskaper.
- 5 I artikel 3.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Personer som är bosatta i Belgien ska registrera de fordon som de önskar använda i Belgien i det fordonsregister som avses i artikel 6, även om dessa fordon redan är registrerade i utlandet.

En person anses vara bosatt i Belgien när ett av följande villkor är uppfyllt:

a) Personen är folkbokförd i en belgisk kommun.

...

...”

- 6 I artikel 3.2 anges i vilka fall utlandsregistrerade fordon som används av personer som är bosatta i Belgien inte behöver registreras i denna medlemsstat.

Bakgrund till det nationella målet och tolkningsfrågan

- 7 Det framgår av beslutet om hänskjutande att U den 22 november 2013 stoppades i en poliskontroll i Bryssel (Belgien) då han framförde sin i Italien registrerade bil.
- 8 Den hänskjutande domstolen har angett att U enligt polisrapporten har sitt huvudsakliga hemvist i Belgien och att han har italienskt och belgiskt körkort.
- 9 U har vid den hänskjutande domstolen anfört att han är tjänsteman vid kommissionen och att han bor omväxlande i Belgien och i Italien, dit han beger sig varje vecka för att undervisa vid universitetet i Pisa, samt av familjeskäl, bland annat med anledning av hans fars sjukdom. Han angav att han äger två bilar, den ena registrerad i Belgien och den andra i Italien. Den sistnämnda är huvudsakligen avsedd att användas i den medlemsstaten. U angav även att han den dag kontrollen ägde rum endast var på

genomresa i Belgien från Italien, där han befann sig kvällen innan, för att i Bryssel hämta upp en annan person med vilken han skulle bege sig till ett seminarium i Tyskland. Vid seminariets slut hade han för avsikt att återvända till Italien, lämna fordonet där och sedan återvända till Bryssel med flyg.

- 10 U ålades genom en dom av Tribunal de police de Bruxelles (domstol i första instans för brottmål i Bryssel, Belgien) av den 10 september 2014 böter för att bland annat på allmän väg ha framfört ett fordon som inte var registrerat i Belgien, i strid med bestämmelserna i kunglig förordning av den 20 juli 2001.
- 11 U överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen, som erinrar om att frågan om huruvida artiklarna 2 och 3 i kunglig förordning av den 20 juli 2001 är förenliga med bestämmelserna i EUF-fördraget om fri rörlighet för personer behandlats dels i yttrande 31.530/4 av den 13 juni 2001 av Conseil d'État i Belgien (Högsta förvaltingsdomstolen, Belgien), dels i domstolens dom av den 15 december 2005, Nadin och Nadin-Lux (C-151/04 och C-152/04, EU:C:2005:775).
- 12 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (franskspråkig domstol i första instans i Bryssel) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Står artiklarna 2 och 3 i kunglig förordning av den 20 juli 2001 ... i strid med artiklarna 18, 20, 45, 49 och 56 [FEUF], i och med att fordon som tillhör en person som har hemvist i en annan medlemsstat i Europeiska unionen än [Konungariket] Belgien och som är registrerade i den medlemsstaten måste – för att få framföras i Belgien, om än bara för genomresa – vara registrerade i Belgien, när personen även har hemvist i Belgien?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 13 Vad för det första gäller de i det nationella målet tillämpliga bestämmelserna i EUF-fördraget, erinras om att en unionsmedborgare, såsom U, som arbetar i en annan medlemsstat än sin ursprungsstat och som har blivit anställd vid en av unionens institutioner eller organ omfattas av tillämpningsområdet för artikel 45 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 oktober 2000, Ferlini, C-411/98, EU:C:2000:530, punkt 42, dom av den 16 december 2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, punkt 47, och dom av den 6 oktober 2016, Adrien m.fl., C-466/15, EU:C:2016:749, punkterna 24 och 25).
- 14 Således saknar artikel 49 FEUF, enligt vilken restriktioner för etableringsfriheten är förbjudna, betydelse för målet vid den nationella domstolen, eftersom denna frihet avser rätten att inleda och utöva verksamhet som egenföretagare.
- 15 Inte heller artikel 56 FEUF är av betydelse, eftersom det av handlingarna i målet inte framgår någon omständighet som visar ett samband mellan situationen i det nationella målet och friheten att tillhandahålla tjänster, vilken avses i nämnda artikel.
- 16 Vad gäller artikel 18 FEUF kan denna endast tillämpas fristående i fall som omfattas av unionsrätten för vilka det inte har föreskrivits några särskilda regler om icke-diskriminering i fördraget. Icke-diskrimineringsprincipen har emellertid, när det gäller fri rörlighet för arbetstagare, genomförts genom artikel 45 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 oktober 2012, Prete, C-367/11, EU:C:2012:668, punkterna 18 och 19).
- 17 Slutligen, även om det genom artikel 20 FEUF införs ett unionsmedborgarskap, föreskrivs däri endast att unionsmedborgarna ska ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i fördraget. Artikelns alltså inte i detta hänseende tillämpas självständigt i förhållande till de särskilda fördragsbestämmelser som reglerar unionsmedborgarnas rättigheter och skyldigheter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 december 2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, punkt 32).

- 18 Härav följer att artiklarna 18, 20, 49 och 56 FEUF är utan betydelse för förevarande mål.
- 19 Tolkningsfrågan ska följaktligen omformuleras enligt följande: Ska artikel 45 FEUF tolkas så, att den utgör hinder för en lagstiftning i en medlemsstat som innebär att en arbetstagare bosatt i denna medlemsstat, för att där om än bara tillfälligt, få framföra ett fordon som vederbörande äger och som är registrerat i en annan medlemsstat, måste registrera fordonet i den förstnämnda medlemsstaten.
- 20 För det första utgör artikel 45 FEUF hinder mot varje åtgärd som, även om den tillämpas utan diskriminering med avseende på nationalitet, kan göra det svårare eller mindre attraktivt för unionsmedborgarna att utöva de grundläggande friheter som garanteras av EUF-fördraget (dom av den 6 oktober 2016, Adrien m.fl., C-466/15, EU:C:2016:749, punkt 26). Följaktligen innebär artikel 45 FEUF att även restriktioner som är mycket begränsade eller av ringa betydelse är förbjudna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 juli 2012, kommissionen/Spanien, C-269/09, EU:C:2012:439, punkt 55 och där angiven rättspraxis).
- 21 Vad gäller skyldigheten för en arbetstagare bosatt i en medlemsstat att i den staten registrera en tjänstebil som ställs till förfogande av ett företag i en annan medlemsstat, har domstolen redan slagit fast att detta utgör ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 september 2005, kommissionen/Danmark, C-464/02, EU:C:2005:546, punkterna 46 och 52, och dom av den 15 december 2005, Nadin och Nadin-Lux, C-151/04 och C-152/04, EU:C:2005:775, punkt 36).
- 22 Domstolen har dessutom slagit fast att en lagstiftning som, trots att den tillämpas oberoende av de berörda arbetstagarnas nationalitet, påverkar inte bara tillträdet till arbetsmarknaden utan även villkoren för utövandet av en ekonomisk verksamhet, kan utgöra ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare (dom av den 15 september 2005, kommissionen/Danmark, C-464/02, EU:C:2005:546, punkterna 36 och 37).
- 23 Slutligen har domstolen i en tvist avseende den i det nationella målet aktuella artikel 3 i kunglig förordning av den 20 juli 2001 slagit fast att en medlemsstat får föreskriva en skyldighet att registrera ett fordon, såsom den som följer av nämnda bestämmelse, med avseende på en tjänstebil som tillhandahålls en egenföretagare bosatt i Belgien när detta fordon redan är registrerat i en annan medlemsstat och avsett att huvudsakligen användas permanent i den första medlemsstaten eller faktiskt används på detta sätt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 december 2005, Nadin och Nadin-Lux, C-151/04 och C-152/04, EU:C:2005:775, punkterna 41–43).
- 24 Det framgår av beslutet om hänskjutande att belgiska myndigheter, med stöd av artiklarna 2 och 3 i kunglig förordning av den 20 juli 2001, ålägger personer med hemvist i Belgien som på det belgiska vägnätet framför ett fordon som tillhör dem och som är registrerat i en annan medlemsstat, böter.
- 25 En sådan praxis hindrar en i Belgien bosatt unionsmedborgare som lämnat sin ursprungsmedlemsstat och utnyttjat sin rätt till fri rörlighet i egenskap av arbetstagare att, även i marginell omfattning, utnyttja det belgiska vägnätet med ett fordon som vederbörande äger och som är registrerat i en annan medlemsstat.
- 26 Under dessa omständigheter kan en sådan skyldighet att registrera ett fordon som följer av artiklarna 2 och 3 i kunglig förordning av den 20 juli 2001, även om den är tillämplig på alla som är bosatta i Belgien utan hänsyn till nationalitet, göra det mindre attraktivt att utöva den grundläggande frihet som föreskrivs i artikel 45 FEUF. En sådan skyldighet utgör följaktligen ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare.
- 27 Vad gäller ett möjligt rättfärdigande av ett sådant hinder, framgår det av de uppgifter som domstolen har tillgång till att det fordon som tillhör U och som är registrerat i Italien huvudsakligen var avsett att användas i den medlemsstaten.

- 28 Om fordonet faktiskt används på detta sätt, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera, är villkoret om en koppling till den medlemsstat, som kräver att fordonet ska registreras och som anges i punkt 23 i förevarande dom, inte uppfyllt.
- 29 En sådan nationell lagstiftning skulle således endast kunna tillåtas med stöd av de undantag som uttryckligen föreskrivs i artikel 45.3 FEUF eller om de tjänar ett legitimt syfte som är förenligt med fördraget och som är berättigat på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset. I ett sådant fall krävs det även att tillämpningen av nämnda bestämmelse är ägnad att säkerställa uppnåendet av syftet i fråga och att denna tillämpning inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet (dom av den 15 september 2005, kommissionen/Danmark, C-464/02, EU:C:2005:546, punkt 53).
- 30 Den hänskjutande domstolen har emellertid inte angett något skäl som kan motivera det hinder för den fria rörligheten för arbetstagare som artiklarna 2 och 3 i kunglig förordning av den 20 juli 2001, såsom de tillämpas av belgiska myndigheter, utgör. Den belgiska regeringen har inte heller anfört någon motivering till dessa bestämmelser.
- 31 Under dessa omständigheter ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt: Artikel 45 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en lagstiftning i en medlemsstat, såsom den i det nationella målet, som innebär att en arbetstagare bosatt i denna medlemsstat där måste registrera ett fordon som vederbörande äger, men som redan är registrerat i en annan medlemsstat och som är avsett att huvudsakligen användas i den sistnämnda medlemsstaten.

Rättegångskostnader

- 32 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Artikel 45 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en lagstiftning i en medlemsstat, såsom den i det nationella målet, som innebär att en arbetstagare bosatt i denna medlemsstat där måste registrera ett fordon som vederbörande äger, men som redan är registrerat i en annan medlemsstat och som är avsett att huvudsakligen användas i den sistnämnda medlemsstaten.

Underskrifter